

De Koningsvrouwen van Landlust Amsterdam, Bos en Lommer

hoog niveau renovatie 183 woningen, winnaar 'De Gulden Feniks' 2012

archivolt architecten bv

foto's: Thea van den Heuvel / |Eigen Haard

Dit gebouw is tussen 1932 en 1938 ontworpen door architect G. Versteeg. Het is een monument, cultuurhistorisch van belang als onderdeel van de eerste open bouwblokverkaveling in Amsterdam (naar ontwerp van Merkelbach en Karsten) en vanwege de moderne bouwtechniek en het vooruitstrevend woningontwerp - 'licht, lucht en ruimte'. Versteeg in Het Tijdschrift voor Volkshuisvesting en Stedebouw: "De lange wachttijd tot de verlening van het Rijksvoorschot is benut voor de bestudeering van de economische mogelijkheid om in de goedkope arbeiderswoningen centrale verwarming en warmwatervoorziening, benevens stalen ramen en deurkozijnen toe te passen."

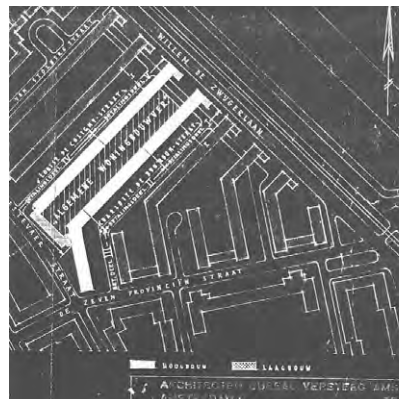
voor verschillende gebruiksmogelijkheden. De woningdifferentiatie is vergroot door naast de bestaande kleine woningen (één beuk), ook bajonetwoningen (anderhalve beuk) en gezinswoningen met 4 à 5 slaapkamers (twee beuken) te maken.

Na 70 jaar voldeden de woningen niet meer aan eisen van brandveiligheid, energiegebruik, gezondheid (asbest) en woningtypologie. Doelstelling van de renovatie was verbetering op nieuwbouwniveau, met hoge ambities qua duurzaamheid en energieverbruik, met herstel van het monumentale beeld, en met het actief betrekken van de bewoners bij dit proces, o.a. met workshops met schoolkinderen, die zo een brugfunctie vervulden naar hun niet of nauwelijks Nederlands sprekende ouders.

Vanwege de staalconstructie, die is opgelegd in de (koude) gevel, zijn koudebruggen voorkomen met 'box-in-box' isolatie, waarbij veel aandacht is besteed aan brandveiligheid en luchtdichtheid. Met plafondverwarming- en koeling (i.c.m. met wamte-koudeopslag) hebben de woningen een comfortabel binnenklimaat, zonder oververhitting als gevolg van de grote ramen en de hoogwaardige isolatie. Zonwering was alleen nodig aan de westgevels, gerealiseerd door een combinatie van uitklapbare lamellen en screens. De apparatuur voor ventilatie met warmteterugwinning is geplaatst in een halletje tussen trappenhuis en woning en kan worden onderhouden door de corporatie. In dit halletje is ook de mogelijkheid voor schoenenberging - buiten de woning, maar niet in het trappenhuis. De algemene installaties (verlichting, wko, wtw) worden gevoerd door pV-panelen op het dak.

De nieuw ingedeelde woningen hebben een grote keuken aan het balkon en een woonkamer aan de straat. Schuifdeuren zorgen

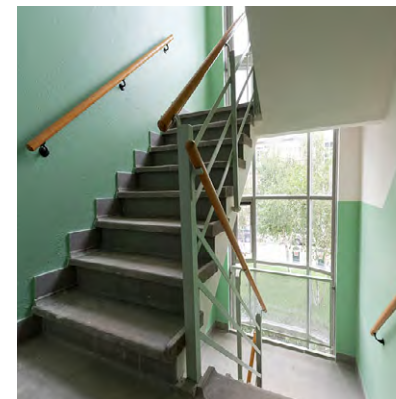
De gevelverbetering is uitgevoerd met speciaal ontwikkelde aluminium kozijnen, die nauwgezet het oorspronkelijk vlakke beeld herstellen van de stalen stoeltjesprofielen uit de jaren '30.

↻ gevel na renovatie 2011

← gevel voor renovatie 2007

↻ situatietekening 1935

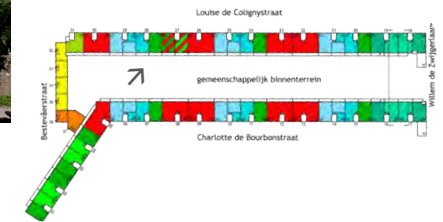
gerenoveerd trappenhuis en entree portiek →

↑ workshop met kinderen op de naburige basisschool

↓ differentiatie woingen op de eerste woonlaag (proefportiek: gearceerd)

brede beuk

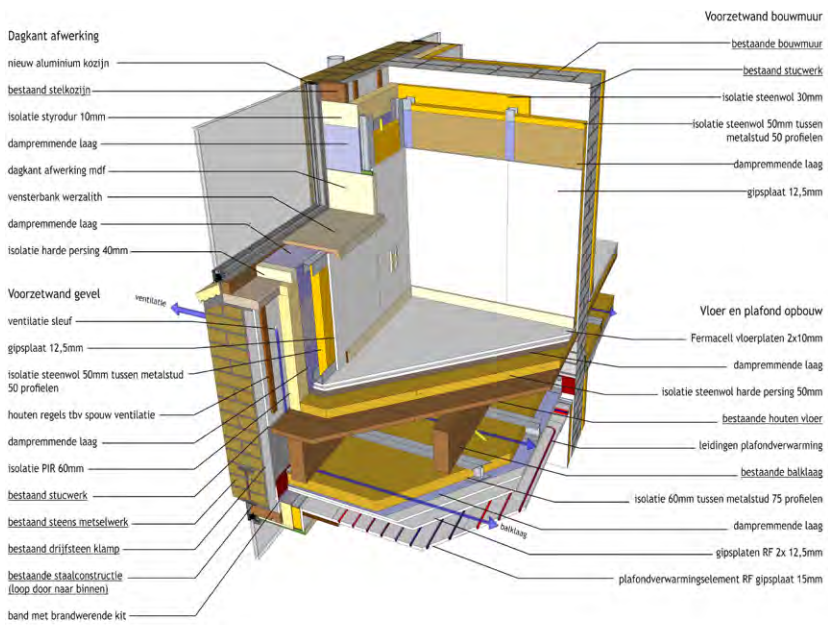
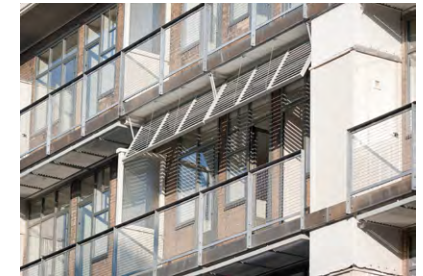
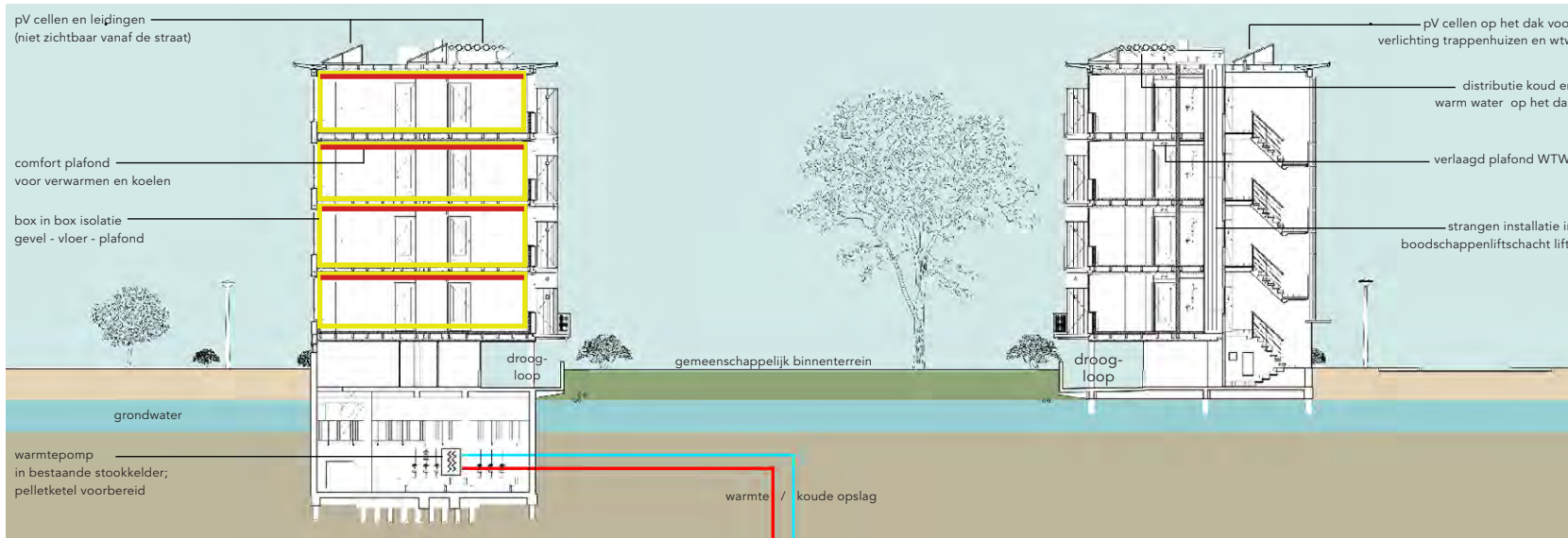
smalle beuk

samenvoeging 3 woningen tot 2 middelgrote (bajonet)woningen

nieuwe woning (brede beuk)

samenvoeging 2 woningen tot 1 eengezinwoning

woningplattegronden bestaand (zwart-wit) en woningplattegronden nieuw (kleur)

- ↑ zonnecellen op het dak
- ↑ beweegbare lamellenzonwering ingepast in gevel aan Bestevaerstraat
- ↖ doorsnede met duurzaamheidsconcept en installaties
- ← nieuwe geïsoleerde aluminium kozijnen (rechts)

Colofon

Renovatie en verduurzaming 183 portiek-etage-woningen (monumentenstatus).
 Locatie Louise de Collignystr, Charlotte de Bourbonstr, Bestevaerstr, Amsterdam
 Opdrachtgever Woningst. Eigen Haard Planvoorbereiding 2007 – 2011
 Proefportiek 2009
 Uitvoering 2010 – 2012
 Projectarchitecten Marloes van Haaren, Philip Breedveld
 Team Frans Huijting, Frederike Kuipers, Ivar Peetoom, Ben Otten, Eric Smook

Winnaar van 'De Gulden Feniks' 2012 in de categorie Renovatie

↑ Detaïllering box-in-box met binnengevelisolatie (Rc=3,5), aluminium kozijnen, zwevende dekvloer, plafondverwarming en geventileerde vloerconstructie